

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla govoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Grof Gleispach in . . .

Od Drave, 15. oktobra.

Adjunkt dr. Torggler se je od svojih prijateljev v Ptuj za poslovl. Ni še sicer za Maribor imenovan, toda služba v Mariboru mu je že zagotovljena po »očetu« in predsedniku grofu Gleispachu, sicer bi si ne pustil prirejati odhodnice. Mož nima posebnih talentov, pa prišel je službovat v Ptuj, kar se starejemu adjunkt ne posreči, posebno, če je rodom Slovenec! Sedaj pride v Maribor; zapostavljenih bode dosti drugih, starejih, v vsakem oziru, posebno še glede jezika kvalificiranejših adjunktov! Wer den Papst zum Vetter hat . . .

Protekcija prodira tudi v justico!

V Ptuj je nadomestoval dr. Torggler adjunkt dr. Mosak. Kakor svoje dni dr. Torggler nekaj časa ni razpravljal, kakor je adjunkt dr. Wennig ves čas svojega službovanja v Ptuj brez dela za durmi posedaval, se baje slovenskega jezika učil, tako tudi dr. Mosak ni smel v prestopkih razpravljati. Pač pa je mož vodil preiskave zaradi zločinov!

Mož ni bil sposoben službovati v Rogatecu, v Ptuj pa se mu izročil najvažnejši kazenski referat! Stranke, ki so imele z njim opraviti, njega niso razumele, on pa njih ne! To morejo potrditi vse stranke, ki so prišle z njim v uradu v dotiko! Pa kaj je komu mar, če obdolženec sedi v zaporu en teden ali en mesec, če preiskovalni sodnik situacijo popolnoma krivo razume in popiše, stvar do cela zavoziti?!

Grofa Gleispacha in ministra Spensa to ne boli. Zato pa se pošlje kvalificiran uradnik, n. pr. avskultant Trstenjak v Novo mesto, in ne v Ptuj; v Ptuj pa pojdi nesposobni dr. Mosak! Mož je sicer obžalovanja vreden, ker mu manjka talenta in prakse, ker je služboval več let v Rogatecu poleg sodnika Meixnerja! Pa zakaj ga grof Gleispach ne pošlje med Nemce?

Adjunkt Rudolf Tschetch, ki je

prišel v Ljubljano, ima že tudi namestnika. Iz Sevnice je bil poslan v Ptuj adjunkt dr. Rojic. Ker njegovo slovensko ime ni delalo ovire, da je brez razpisa službe prišel v Ptuj, mora biti že »deutsch-national«. To je danes pri nas najboljša kvalifikacija, na drugo se ne gleda! Le to še šteje, da je sposobnost justičnega uradnika tem večja, čim manje pozna slovenski jezik, dasi ima skoro izključno le za Slovence uradovati! Ali bode kdaj bolje?

Dokler jugoslovanski poslanci na Dunaju ne opustijo separatizma, dokler ne tvorijo enega jedinega kluba, dokler se naši državni poslanci ne bodo po izgledu Nemcev intenzivno brigali za naše justične razmere, tako dolgo ni upanja, bode gospodoval grof Gleispach! Ko bode on delo izgotovil na Štajerskem in Koroškem, pride tudi Kranjska na vrsto! Danes meni, jutri tebi!

Milijonska defraudacija v Pragi.

»Slovenec« je zopet nekaj novega iztaknil. Zdaj pravi, da je bila posojilnica Sv. Vavla samo deloma v katoliških rokah. Samo deloma? Pogledimo malo bližje, kako je bilo.

Vodstvo zavoda je bilo v rokah posebnega odbora. V tem odboru so bili trije duhovniki — na čelu jim prelat Drozd — in jeden sam posvetnjak, ki pa je bil tudi znan klerikalec.

Tudi člani so bili klerikalci, ker po društvenih pravilih kdo drugi sploh ni mogel postati član. § 19. društvenih pravil pravi namreč, da zamore biti član svetovavlaške posojilnice samo tista oseba katoliške vere, ki nima protikatoliških (to je protiklerikalnih) namenov, izključni se pa vsak, ki z besedami ali z dejanji pokaže protiklerikalno mišljenje.

In tako društvo naj je bilo le deloma v katoliških rokah?

Društvo je podpiralo izključno samo klerikalne naprave. V društveni hiši je bilo nastanjenih vse polno klerikalnih društev in v posojilnični dvorani so se vršila predavanja, na katerih se je hujskalo proti liberalcem, kar se je dalo.

Tudi prelat Drozd je imel tu predavanja. Letos je v tej dvorani predaval »O veri in znanosti«. Strašno je napadel moderno znanost, zlasti naravoslovje. Govoril je o tem, kako dela vera človeka npravnega, on, ki je imel dve sestrji za oficialni metresi, on, ki je oče treh nezakonskih otrok, on, kateremu je njegova metresa dovajala male deklice . . . Govoril je o tem, kako dela vera človeka poštenega, on, ki je dvajset let ropal v posojilnici in nakradel velikanske svote . . . In govoril je o liberalizmu, da je to iznajdba hudičeva (!) ter klical »Nas posnemajte, za nami hodite in srečni boste na tej zemlji in onkraj groba«.

Akcija, da bi se rešila svetovavlaška posojilnica, ni imela uspeha. Duhovniki nečejo nič dati. Novo vodstvo posojilnice je naprosilo silno bogatega prošta dr. Karlacha, naj prevzame vodstvo take akcije in klerikalci so že varali javno mnenje, da je stari dr. Karlach dal vse svoje premoženje za rešitev posojilnice. Toda dr. Karlach je odklonil vsako pomoč, pač pa razodel, da je že 12 let slutil, da se v posojilnici krade.

Kakor proš Karlach, tako bi se radi tudi škofje znebili vsacega prispevka. Bogati škof Brynych, jeden najhujših klerikalcev, je sicer član posojilnice, torej bi moral prispevati k pokritju primanjkljaja, a mož se sedaj brani, češ, da je bil le formalno član. Pa ne bo nič pomagalo. Škof bo moral plačati — sicer pa, tudi če plača svoj delež, mu ostane še vedno dosti.

Tistim siromakom, ki so člani posojilnice, preti grozna nevarnost.

Večinoma so to ljudje, ki so pri posojilnici iskali pomoči. Dobili so posojilo, a morali so postati člani in jamčijo zdaj z vsem svojim imetjem. Ker je mej njimi mnogo takih, ki ničesar nimajo, plačati bodo morali drugi. To bo polom, da bo groza.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Spravna akcija.

Načrt vlade glede rešitve jezikovnega vprašanja odklanjajo Čehi z vso odločnostjo, a tudi Nemci z njim niso nič kaj zadovoljni. Spravne konference se bodo baje vršile vendarle, a danes že se kaže, da ostanejo brezvspešne. Čehi in Nemci bodo imeli poprej svoje seje, da izdelajo svoje odgovore in protipredloge ter jih izroče vladi. Posamezni klubi in posamezne frakcije so že imele posvetovanja. Čehi in Nemci zahtevajo, da se vladni načrt korrenito predela in popravi. Vsekakor se bodo stranke nekaj časa bavile z načrtom, med tem pa se začno seje državnega zbora ter pride delovanje parlamenta kolikortoliko v tek.

Otvoritev francoskega parlamenta.

14. t. m. se je začelo zasedanje francoskega parlamenta. Republičanska večina stoji neomajno za Combesom v boju zoper redovniške kongregacije. Težavo pa delajo vladi veliki štrajki in novi davek na tovarne s špiritom. Te dve vprašanji razburjajo vse duhove, ki so v zvezi s poljedelstvom in delavstvom. V prvi seji je predložil finančni minister Rouvier državni proračun za leto 1903. Nato je stavil posl. Basly nujni predlog, da se poskrbi v bodoče za ostarele in onemogle delavce. Nujnost se je sprejela. Poslanec Bandry d' Asson je predlagal, naj se postavi ministrstvo radi žaljive vesti na zatožno klop. Nujnost se je odklonila z ogromno večino 414 glasov proti 53. Potem so interpelovali razni nacionalistični poslanci radi zapiranja šol, sirotišnic in samostanov.

privajati v deželo tujce, da se povzdigne promet s tujci, kakršen bi bil v naši deželi prav lahko mogoč. Od velikega prometa tujcev ima koristi vse prebivalstvo, obrtniki, trgovci, kmetovalci, izkratka vsi stanovi.

Vsekakor bi zahtevala akcija žrtev in zato bi utegnili zagnati hrup ljudje, ki ne mislijo na napredek, a kriče: »Vedno višje in višje doklade!«

Beseda »doklada« dela neopravičen strah. Mesta, oziroma občine, ki imajo bodisi iz lakomnosti, nepodjetnosti, bodisi iz kratkovidnosti le majhne doklade, nikakor ne napredujejo. Kdor pa ne napreduje, gotovo nazaduje. Le lakomnost je vzrok, da se nekateri branijo povišanja doklad. Stranke, ki so v opoziciji, hinavsko izrabljajo strah pred dokladi v agitacijske namene ter s tem delajo veliko škodo napredku. Nikdar še ni znamenje najboljšega gospodarstva, če imajo občine brez velikega premoženja majhne doklade, saj tudi trgovec ali obrtnik, ki ne investuje v svojo obrt, ne napreduje, temveč le životari in kmalu bode padel v boju z bolj podjetnim tekmečem, ki ne štedi denarja.

V mestu z malimi dokladi se davčna oblast ozira na trgovce in obrtnike le toliko, da jim vedno povišuje državne davke leto za letom. Male do-

LISTEK.

Ljubljanski grad — na bobnu.

Uradni list je sporočil včeraj, da se ljubljanski grad — izvzemši stolpa za požarnega čuvaja — z vsemi objekti vred proda dražbenim potom tekom bodočega meseca. L. 1896 in 1897 je mestna občina ponudila finančnemu erarju kupnino 10.000 K, ker pri svojih skromnih gmotnih razmerah, zlasti z ozirom na potresno katastrofo, ne more dati večje svote za ta stari razpokani grad. Finančni erar je v svoji znani dobrohotnosti do Ljubljane to ponudbo a limine odklonil ter se ni z občino niti dalje pogajal. Grad z vsemi postranskimi poslopji in s kapelico pride torej na boben. Mestu in deželi preti velika nevarnost, da pride grad v posest kakšnega židovskega špekulanta ali kake redovniške kongregacije. Kakor grad na Bledu, pride morda tudi ljubljanski grad v tujo posest, tako da dobimo na grad ali žida ali menihe, ki tišče prav sedaj v deželo od vseh stranj.

O veliki gospodarski važnosti tega gradu, ki bi se lahko priredil v velik hotel ali vsaj v dobrodelen zavod (morda v zavetišče mestnim revežem, ki se vsled

novega domovinskega zakona pomnože tako, da mesto ne bo vedelo, kam z njimi, ali v letovišče ali za manjša industrialna podjetja), je pisal obširno že »Gorenjec« ter je izšla tudi posebna brošura, ki je zagovarjala in podpirala svoje predloge, kako naj bi se pridobil ljubljanski grad in kako naj bi se pomnožil promet tujcev v mestu in po vsej deželi.

Prihodnji mesec se odloči usoda gradu; zato je postala brošura »Gorenjca« prav sedaj najaktuvalnejša. Navedemo naj torej na kratko tudi tu brošurine predloge in utemeljevanje.

Brošura predlaga:

Mesto kupi grad, ga popravi in adaptira za stanovanje tujcev, naj se zgradi vzpenjača, nadalje naj mesto po potrebi pritegne tudi deželo v to akcijo in naj se mestna občina obrne do justičnega ministrstva, oziroma do vlade, da naj taista ne stavi pretirane cene.

Ljubljana je v prvi vrsti poklicana pričeti delovanje za povzdigo prometa tujcev, ter s tem dati lep izgled ostalim občinam.

V to svrhu naj bi se na ljubljanskem gradu napravil »hotel prve vrste«, katerega naj bi vzpenjača vezala z mestom.

Utegnilo bi se ugovarjati, da bi investovani kapital bržčas ne donasal toliko, da bi se glavnica obrestovala, kaj šele

amortizovala. Toda mar donaša za vojašnice investovani denar pravzaprav kaj obresti? Ne, a vendar ima mesto od investovanega kapitala mnogo koristij, saj množi vojaštvo promet, blagostanje in davčno zmoglost davkoplačevalcev, četudi imajo vojaki le po nekaj vinarjev na dan na razpolago. Recimo, da bi imela mestna občina s takimi napravami navidezno celo nekaj primanjkljaja, v istini bi pa vendarle imela dobiček, ko bi prihajalo v mesto vedno več tujcev, ki bi pa ne razpolagali le z vinarji. Od tega bi pa ne imelo korist samo mesto, ampak tudi dežela, ker bi tujci napravljali izlete tudi na deželo. Ljubljana je poklicana skrbeti za pomnožitev prometa tujcev in ako si sama ne upa prevzeti te naloge, naj se obrne do dežele, da tudi ona stori v tem oziru svojo dolžnost. V Švici n. pr. delujejo občine in kantoni, a tudi država vzajemno za povišanje prometa tujcev, saj imajo tudi vsi trije faktorji korist. Mesto je torej opravičeno apelovati tudi na državo.

Blagostanje naše dežele propada in pričakovati ni pomoči niti od kmetijstva niti od obrtništva. Naša kmetijska posestva se zadolže vsako leto za okroglo svoto osmih milijonov kron. Izračunati se da, da mora priti kmetijstvo končno popolnoma na boben. Ostane torej edini up:

nov, radi zlorabe armade pri zaključevanju kongregacij in pri štrajkih, radi govorov mornaričnega ministra in radi madame Humbert. Tudi radi kaznovanja generala Fratra, ki se je uprl ukazu vlade, se je interpeliralo. Ministrski predsednik Combes je predlagal, da se najprej razpravljajo interpelacije glede kongregacij, potem glede štrajkov, potem afere Frater in končno afere Humbert. Combes je s tem dokazal, da ima v vprašanju kongregacij večino. Tudi socialisti so se izrekli za Combesov dnevni red, kar je klerikalne nacionaliste presenetilo in poparilo. Predlog Combesov je bil sprejet in se je začela takoj debata radi zaključevanja kongregacij. Proti vladi so povorili poslanci Aynard, Baudry d'Asson, Deunin in grof de Mun, ki so očitali Combesu, da je kršil svobodo poučevanja, pravico svobodnega prebivanja in se dotaknil privatnega premoženja, zlorablja armado v protiprejskih akcijah. Govorniki so dokazovali, da je Combesova večina protiverska in da so sredstva vlade nepostavna. Klerikalni nacionalisti so se potezali za puntarske in politikujoče redove in za uporne častnike ter prirejali svojim govornikom hrupne ovacije. Debata se bo v četrtek nadaljevala. Combes ima v tem vprašanju večino, dvomljivo pa je, ali jo ima tudi v zadevi štrajkov in novega davka.

Burski generali na potovanju.

Burski odbor je priredil banket, na katerem je imel Dewet govor. Dejal je: »Odložili smo orožje, a četudi je naša neodvisnost izgubljena, naš narod ni izgubljen in nikdar ne bo. Kot poštenjaki ostajemo sklenjeni pogodbi zvesti. Prišli nismo sem praznovati, nego iz ljubezni do svojega naroda, da ga rešimo gospodarskega propada. Južnoafričanski narod ne pogine, nego ohrani svoj jezik in svoje navade. S tem nočemo reči, da zgrabimo zopet za orožje. Saj nam tudi ne morejo pasti iz nebes. Priboriti pa si hočemo samoupravo, zato smemo pričakovati pomoči tudi pri francoskem narodu«. Danes, v četrtek prišli so Buri v Berlin, kjer ostanejo do sobote. Potem se vrnejo na Anglesko. Vendar pridejo Buri še na Nemško ter bodo imeli po raznih mestih predavanja. K nemškemu cesarju pa Buri ne pojdejo.

Najnovejše politične vesti.

Državni proračun za l. 1903. izkazuje potrebščin 1,726,223.436 K, pokritja 1,726,643.223 K, tedaj preostanka 417.827 K. — Za cesarjev dvor (civilna lista) je v letošnjem proračunu 2 milijona kron več kot lani. Lani je znašala ta postavka 9,300.000 kron, letos pa 11,300.000 K. — Mladočeški klub ima pripravljenih celo vrsto ministrskih obtožb in nujnih predlogov, s katerimi se bo začelo »delovanje« državnega zbora. — Körberjeve pravne načrte je proglasila češka radikalna stranka za naj-

klade so vladi le jasen dokaz, da se dá davčni vijak še priviti. Tako povišanje se godi v Ljubljani vsako leto, ne da bi se kaj vprašalo obdavčenja po dohodkih. To je posledica majhnega dohoda. Ko bi bile doklade v Ljubljani visoke, bi si davčna oblast bolje premislila, preden bi povišala državne davke, kakor dela v Gradcu, Pragi in na Dunaju, kjer imajo 80—100% doklade. Denar, ki ga plačajo davkoplačevalci kot občinske doklade, pride ves v korist dotični občini in se lahko ž njim napravi, kar zahtevajo občani in kar je le njim v korist.

Če bi Gradec in Praga imeli le 20% doklade, ne bi bili ti mesti dobili kar več milijonov podpore, kakor se je letos zgodilo, ko imate 80—100% doklade. Vrhutega sta pa ti mesti s svojimi visokimi dokladi marsikaj storili v splošno korist ter sta dobili podporo — ne da bi jima bilo treba potresa.

Kakor je Solnograd središče nemškega prometa s tujci — tako naj postane Ljubljana pri nas središče prometa s tujci v slovanskem, pa tudi v mednarodnem oziru.

Ugovarja se, da Ljubljana nima toli krasne lege kakor mesto Solnograd. A ta ugovor je docela ničev. Tudi razvajeni turisti so se opetovano izjavili, da ima Solnograd nekoliko lepšo lego kakor Ljubljana, a ne tako obširnega obzorja s

hujšo žalitev češkega naroda. — Tretji ogrski katoliški shod se je otvoril včeraj v Budimpešti pod predsedstvom grofa Zichyja. Shod je pozdravila nadvojvodinja Marija Valerija. — Ustaja v Macedoniji. Turška vlada je razposlala vsem velelastim okrožnico, v kateri prosi, naj iste ugovarjajo pri bolgarski vladi zoper podpiranje macedonskega gibanja. Bolgarska vlada je odgovorila v Carigradu, da bo razpustila macedonske komiteje. — Preostanek državnega gospodarstva leta 1901 znaša 11 milijonov kron. Finančni minister namerava predložiti zbornici predlog, kako ta denar porabiti. Za fond vsled ujma se naj odmeri 3 do 4 milijone, za telefonske zveze pa 800.000 kron. — Za predpriprave za projektovane plovne kanale se nakazuje v proračunu 800.000 kron. — Še eden angleški poslanec obsojen. Irski zastopnik v angleški zbornici O' Donnel je bil obsojen v dvomesečno težko delo, ker je baje šušal Irce k punktu. — Ogrski minister a latere grof Jul. Szechenyi hoče odstopiti. Nanjegovo mesto pride poslanec Evgen Karacsanyi. — Zveza vseh evangelskih cerkev na Nemškem in Avstro-Ogrskem se namerava ustanoviti vsled sklepa evangelskih zastopnikov v Virtembergu. — Burski generali so zaman prosili za avdijenco pri italijanskem kralju in pri papežu. — Cesar ne gre v Budimpešto, kakor je bilo že določeno, a to zaradi cesarju sovražnih dogodkov v ogrskem državnem zboru ne. — Grški kralj pride koncem t. m. obiskat našega cesarja na Dunaj. — Zaroka nemškega prestolonaslednika. Zopet se govori, da se zaroči najstarejši nemški princ s sestro vojvoda Saksonsko-Koburg Gotha.

Dopisi.

S Štajerskega. Prvi čebelarški tečaj na Slovenskem se je vršil 6. in 7. oktobra t. l. v Šmarji pri Jelšah na Spodnjem Štajerskem. Sklical ga je bil gosp. Tomoslav Kurbas, nadučitelj v Slivnici pri Celju. Podovala sta o čebeloreji, tej važni panogi kmetijstva gg. prireditelj in Janez Juvančič, posestnik in čebelar pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, in sicer dopolne teoretično v Posojilnični hiši in popoldne praktično pri čebelnjaku po temle sporedu:

1. I. Korist čebeloreje. 2. Delavka, matica in troj; njih telo in razvitek; njih medsebojnost kakor delavka in matica, prašenje itd. 3. Vosek. 3. Med, vrste tega, itd. 5. Čemu rabi čebela ev. prah, vodo? 6. Pitanje in napajanje, krmitve v potrebi, nadomestilo in špekulativno. 7. Roji um. in nar. 8. Bolezen čebele. 9. Sovražniki čebel. 10. Revizija panja, odvzema in dodatek matice, izrezanje in vrezanje matične zibelke, omamljenje in združitev ljudstev,

tako krasno ravno, katero obdaja čarobno skupljeno visoko pogorje.

Da more Ljubljana — seveda s komfortno preskrbo tujcev — postati središče prometa tujcev pri nas, — to ji kaj vrlo dobro služijo izborne železniške zveze.

Ako stori glavno mesto svojo dolžnost in ako se odzove dežela in država, ne bode treba dolgo čakati, da se to gibanje razširi tudi izven Ljubljane.

Mestna občina Ljubljanska nikakor ne sme zamuditi te prilike ter si prisvojiti grad, s katerega je tako krasen pogled na visoka pogorja, na kamniške, julske planine, Karavanke itd., ter združeno z deželo in državo preskrbeti tujcem vso potrebno udobnost, v prvi vrsti pa udobna stanovanja, kar vse najdejo v Švici, na Solnograškem in Tirolskem. Ko so Nemci gospodovali mestu, nakupil se je grad Tivoli, ki pa nikakor ni tolikega pomena, kot je krasno ležeči grad.

Tako »Gorenjčeva« brošura.

Finančni erar hoče bržčas z razprodajo pritiskati na ljubljansko občino, da bi svojo kupnino povišala. Ako mestu ne priskočita na pomoč dežela in država, je grad za Slovence bržčas izgubljen.

Morda pa bi se ustanovil širši konsorcij, ki kupi grad ter ga po svoje adaptira in izroči javnemu namenu. Usoda blejskega gradu in raznih drugih gradičev visi sedaj tudi nad ljubljanskim gradom, zato: Caveant consules ...!

preselitev enega ljudstva iz navadnega panja v panj s premakljivim satovjem.

II. 1. Čebelnjak, stanovanje čebele in orodje. 2. Racijonalna čebeloreja s posebnim ozirom na začetek. 3. Čebelarjenje na množino ali med in vosek. 4. Brezmatičnost, gojitev matice in spremenitev matice. 5. Vzli-, pre- in izzimovanje čebel. Čebelna paša. Poraba voska in medu. Shranjevanje satov. Prehod od stalnega satovja do premakljivega. Ureditve panja za zimo, vlijanje, stiskanje in pritrdjevanje umetnih satov, dobava medu in smetanje.

1. Anatomija čebele. 2. Zgodovina čebeloreje. 3. Postavna določila glede čebeloreje. 4. Literatura čebeloreje.

Iz navedenega sporeda je razvidno, da se je vse to, kar je za vsakega čebelorejca potrebno, predavalo. S posebnim zadovoljstvom se mora povdarjati, da je bilo podajanje jako zanimivo. Spoznalo se je, da sta poročevalca sama tudi dobra čebelarja, ki to stroko dobro razumeta. Omeniti je tudi, da je ta čas za udeležence jako prijeten in jim ostane v trajnem spominu. Preskrbljeno je namreč bilo za dobro in ceno postrežbo pri Jagodiču.

Vrh tega so prvi dan čebelarji napravili izlet k državnemu trtnemu nasadu, kjer jim je g. Ferline, učitelj in župan, razne vrste vinske trte razkazoval. Drugi dan po dokončanem tečaju se je priredil izlet v bližnjo okolico šmarskega okraja, namreč k Skaletovi gostilni. Tu se je vršila napitnica za napitnico, tikajoče čebeloreje, in so vse navzoče tako ogrele, da je gotovo vsak sklenil, čim prej čebelar postati. H koncu naj bodo vsi udeležniki prvega slovenskega tečaja na Slovenskem imenoma navedeni. Bili so namreč ti-le gg.: Josip Čulek, učitelj v Št. Jurju ob južni železnici; Ivan Debelak, učitelj v Šmarji; Franc Eller, nadučitelj v Mariji Zila pri Beljaku; Franc Ferline, učitelj in župan v trgu Šmarje; Anton Herle, posestnik iz Solčave; Jakob Jurko, nadučitelj v Tepanjah; Josip Krohne, kapelan v Šmarji; Matija Knoplež, oskrbnik pri Sv. Petru pri Mariboru; Franc Lorber, nadučitelj pri Sv. Florjanu ob Boču; Franc Lovrec, nadučitelj v Olimju; Jos. Plazl, kmetijski sin iz Škal pri Velenju; Josip Rajšp, nadučitelj v okoliški šoli v Ormožu; Franc Rošker, nadučitelj v Loki pod Žusenom; Martin Sotošek, nadučitelj v Žetalah pri Rogatcu; Franc Srebrnič, nadučitelj v Lembergu, okraj Šmarje; Vekoslav Strmšek, nadučitelj pri Sv. Petru na Medvedovem selu; Matija Šumer, nadučitelj pri Sv. Vidu tik Šmarja; Hinko Šumer, učitelj v Šmarju; Franc Vrlič, bodoči oskrbnik v Mariboru.

Skrivnost življenja.

VII.

V Nemčiji dosežejo najvišjo starost duhovniki. V tem, ko žive tam povprek trgovci 62, obrtniki 61, kmetje 60, vojaki 59, uradniki 56, pisatelji, žurnalisti in umetniki 48 let, žive duhovniki povprek 73 let.

Povodom rimskega koncila l. 1870. je bila sestavljena natančna statistika o 766 kardinalih, nadškofih in škofih, ki so se koncila udeležili. Med temi so bili stari 3 nad 96, 2 nad 90, 20 nad 80, 46 nad 75, 79 nad 70, 164 nad 60 in 133 nad 50 let.

Statistiki, ki so preštudirali vpliv poklica na dolgot življenja, so prišli do spoznanja, da, izvzemši gotove tovarne in rudnike, nima poklic nikakega posebnega odločilnega pomena na starost, ako se izvršuje po predpisih higijene.

Takisto tudi ni odločilno, če je kdo oženjen ali samec. Med tistimi, ki učakajo starost 100 let, je skoro ravno toliko oženjenih, kakor samcev.

Pač pa je British Medical Association l. 1886. razglasila vspeh enquete, ki je dognala, da je velika kanska večina vseh tistih, ki so bili tedaj 100 let stari, male postave, posebno velikega človeka ni bilo nobenega med njimi.

Statistika kaže nadalje, da dosežejo visoko starost vedno samo ljudje, katerih stariši in dedje so učakali visoko starost. To je načelo, ki ga vpoštevajo tudi zavarovalnice. Šef-zdravnik zavarovalnice v Baslu dr. Haegler piše v svoji knjigi »Handbuch über die Faktoren der Widerstandskraft«, da so izkazi o dolgoti življenja starišev in dedov zavarovancev veliko večjega pomena, kakor vsaka še tako natančna telesna preiskava dotičnika.

Kolikor se ve, so vsi ljudje, ki so dosegli starost sto let, imeli stariše, ki so vsaj 80 let prekoračili. Na podlagi tega je angleški zdravnik dr. Richardson

začel študirati, če bi se ne našel ključ, kako bi se dala izračunati starost, ki jo doseže človek. Prešeren je sicer pel, da so groba vrata odprta noč in dan, dneva smrti pa ne pove nobena pratika, a dr. Richardson je vendar iskal in tudi nekaj našel. V »Longmaus Magacine« je leta 1898. priobčil razpravo, ki sloni na principu, da se dolgožitje podeduje. O resničnosti tega principa ni dvoma. Dr. Richardson je pa sestavil tabelo 18.000 oseb, ki so umrle v Londonu. Tistih, ki so ponesrečili, ki so umrli vsled pljučnice, vsled tuberkuloze in vsled kužnih bolezni, ni štel. Glede teh 18.000 oseb je natančno preiskal, koliko so bile stare in kako starost so dosegli očetovi in materini stariši in na podlagi tega je sestavil formulo, kako se izračuna, katero starost kdo doseže.

Richardson pravi, da naj se sešteje starost svojih staršev ter starost očetovih in materinih staršev in deli s 6; kvocient kaže, kako star postane dotičnik. Naj navedemo primer:

oče je dosegel starost	70
mati	60
očetov oče	64
očetova mati	58
materin oče	62
materina mati	56

370:6 = 61.6

Dotičnik sme torej računati, da postane nad 61 let, če ga kaka kuga ali nesreča ali podedovana bolezen ne pogradi prej.

Ker ni dvoma, da je dolgožitje vsaj do gotove meje podedovana telesna lastnost — odvarja to lepo perspektivo. Kakor smo videli, dosežajo ljudje vsled boljše hrane, ugodnejših življenjskih in delavskih razmer vedno večjo povprečno starost. Ker se te razmere še izboljšujejo, ker se higijena vedno bolj upošteva, je torej gotovo, da bodo naši zanamci dosti višjo starost učakali, kakor mi in da utegne v tridesetem stoletju biti navadna meja človeškega življenja vsaj sto let, med tem, ko je danes 65 let.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. oktobra.

— **Deželnozbornske volitve na Koroškem.** Nemški nacionalci so tudi za slovenski kmetijski volilni okraj Velikovec-Dobrlavas postavili svojega kandidata, in sicer je to posestnik Valentin Plešivčnik. V splošni kuriji za Celovec Velikovec kandidirajo celovškega podžupana dr. Metnizta. Famozi dunajski advokat je na razkritje, kako si je pridobil častno občanstvo slovenske občine Skofiče, odgovoril s — popravkom. V tem popravku pravi, da ga je vodstvo klerikalne stranke priporočilo jedni nemški in jedni slovenski občini za častnega občana v namen, da zadobi pasivno volilno pravico na Koroškem. Iz tega popravka je razvidno, da imajo Slovenci in nemški klerikalci skupaj vodstvo klerikalne stranke, da se je torej nekdanja slovenska narodna stranka že potopila v nemški klerikalni stranki, da je le še privesek te stranke. Vikarij Podgorce je na to delal že pred leti in, kakor se vidi, je tudi dosegel svoj namen. Vrhovni poveljnik te stranke je nemški škof Kahn. Nemca Pupovca bodo vsilili Slovincem kot kandidata, kajti le Slovenec je tako zabit, da pobere vsako smet. Nemci Pupovca itak ne marajo. Kakšen poštenjak je ta nemški advokat dr. Pupovac, to se je sedaj razkrilo. Pupovac grmi dandanes prav rad proti gibanju »Proč od Rima« in se dela vnetega katoličana, celovški škof ima svoje veselje nad njim. Pred štirimi leti, namreč 27. septembra 1898, je pa ta isti dr. Pupovac sam izstopil iz katoliške cerkve. Naznanil je svoj izstop pristojnim oblastnjam, čez nekaj dni pa se je dal z raznimi obljubami prepričati, da je boljše, če je človek katoličan, in povrnil se je zopet v katoliško cerkev. V enem tednu je mož svojo vero dvakrat spremenil in danes ga hoče celovški škof usiliti Slovincem za poslanca.

— **Zagovorniki prel. Drozda.**

Zasloveli praški prelat in defravdant Drozd ima posebno vnete zagovornike v »Slovenčevem« taboru. Ti ljudje skušajo tega velikega sleparja predstavljati kot nedolžno bitje ter so kar iz sebe, ker vestno po poštenih čeških listih poročamo o senzacionalni lopovščini v klerikalni posojilnici sv. Vavla v Pragi. Ni čuda! Ta slučaj kaže, koliko zanimanja so vredni katoliški prelatje in sploh duhov-

niki, ki imajo vedno vero in Kristusa na jezi ku. »Slovenec« skuša utis tega škandala izbrisati s tem, da pripoveduje, koliko defraudacij se je zgodilo že v galiških, čeških in ogrskih posojilnicah. O teh pravi, da so v narodno-naprednih rokah. Vsa notica je spisana tako, kakor da so slov. liberalci vsega tega krivi. Celo goljufijo o šentlenartski posojilnici na Štajerskem, kjer je sleparil nemški utar Mravlag, podtikajo »Slovenčev« žegnani poštenjaki naši stranki. To infamno sumničenje pač kaže, kako slabo vest imajo ti slovenski Drozdi, žegnani in ne-žegnani, ki v malem ravno tako delajo, kakor je delal papežev prelät na debelo, in kako se boje, da bi tudi pri nas tisti nesrečniki, ki so se dali ujeti v klerikalno gospodarsko organizacijo, začeli vprašati: Kje je naš denar? Kobi imeli mirno vest, bi ne uganjali takih lumparij. Najbrž pa jim že teče voda v grlo, vsaj slišali smo, da je začelo razne klerikalce skrbeti, kaj bo s klerikalno organizacijo in da že zahtevajo svoj denar.

— **Slovenske zadeve v državnem proračunu za leto 1903.** V naučnem ministrstvu se nahajata tudi postavki: prva obroka za zgradbo poslopja za celjsko višjo gimnazijo 10.000 K in za samostojne nemško-slovenske gimnazijske razrede »pri Celju« tudi 10.000 K. Za dogradbo ceste Ljubno-Luče in Luče-Solčava prvi rok državnega prispevka 10.000 kron. Za zgradbo mostu čez Savo in Krko prvi obrok državnega prispevka 20.000 K. Za popravo Karlovske državne ceste med Jugorjem in Metliko 60.000 K. Za dogradbo ceste od Podrasta do primorske deželne meje 26.500 K. Za regulacijo Save 152.200 kron. Za regulacijo Save pri Čatežu 35.000 kron. Za regulacijo Savinje pri Celju 17.600 K. Za regulacijo Drave na Koroškem 140.000 K. Za zgradbo ceste od Sv. Krvi na Vel. Zvonik 20.000 K. Za pokončavanje trtne uši 450.000 kron. Za brezobrestna posojila vsled trtne uši uničenim vinogradom 400.000 K. Za odkup poslopja okrožnega sodišča v Celju 130.000 K.

— **„Vzajemna zavarovalnica“ in njena reklama.** Piše se nam: Škofova zavarovalnica je pričela prav na židovski način delati reklamo za sebe. Njeno glasilo je bedasti »Domoljub«, ki skoro v vsaki številki bobna za »Vzajemno« in hujska proti drugim zavarovalnicam. Podlaga vsaki zavarovalnici so njeni agentje. Ti v Evropi, osobito pa na Slovenskem sicer zaničevani ljudje, ki pa se v potu svojega obraza trudijo, da nosijo med narod zavest ekonomske samostojnosti, so »Vzajemni« zelo v želodcu — ker, no, ker nočejo vsi postati — njeni agentje. Radi tega bljuje »Domoljub« ogenj in žveplo na agente drugih, »tujih« zavarovalnic, katere pa so bile doslej vedno dobre, ako se je šlo za zavarovanje cerkev, farovžev in — škofijskih rezidenc. Dobro nam je namreč znano, kje je zavarovan ljubljanski kapitelj, kje so zavarovani škofovi zavodi in kje — risum teneatis — Medjatova hiša, v kateri se nahaja slavna »Vzajemna zavarovalnica« s svojim svetim Florijanom vred... Ker bi torej slavna škofova zavarovalnica imela najraje, da bi vse agente drugih zavarovalnic čimprej vrag vzal, spustila je po svojem »Domoljubu« sledečo bombo v svet! »V« pojasnilo! Od več stani nam prihajajo poročila, da se agentiranih tujih zavarovalnic ljudem vsiljujejo kot zastopniki »Vzajemne zavarovalnice«. Iz nekaterih krajev pa so nam poročili, da je ljudstvo tako ogorčeno nad raznimi sleparskimi agenti, da o agentih sploh ničesar noče slišati. Da pa naša (sic!) stvar ne bode trpela škode, opozarjamo svoje somišljenike na to, da ima tudi (sic!) naša »Vzajemna zavarovalnica« svoje potovalce, (t. j. več ali manj »sleparske« agente), kateri po deželi nabirajo zavarovance za domači zavod (!!) Sedaj vsaj vemo, pri čem smo! »Vzajemna« ima svoje potovalce, »koji nabirajo po deželi zavarovance za domači zavod«, sicer pa je ljudstvo »ogorčeno nad raznimi sleparskimi agenti, da o agentih sploh ničesar noče slišati.« Tako je in nič drugače! — Sedaj pa še nekaj. Odkar se je ustanovila »Vzajemna«, se je pričela posebna gonja proti drugim zavarovalnicam na Slovenskem in to ne

samo privatno, nego tudi javno v klerikalnem časopisju. »Vzajemna« je sicer vsaj za slovenske pokrajine vredna naslednica preminole »Unio Catholicae«, ki ni ostala samo svojim agentom, nego celo svojemu centralnemu ravnatelju plač dolžna, vendar pa naj nikar ne razbija v »Domoljubu« tako, kakor da bi res imela vse naše ljudstvo v svojem žaklju! Pred kratkem je »Domoljub« pisal tudi, da hodijo agentje »tujih« zavarovalnic okolo, prodajajo svetinje ter se izdajajo za zastopnike »Vzajemne«. Gospoda, ako ste že tako brezobzirni, tedaj Vam bodi povedano, da imate baš Vi dotičnega tiča v svoji sredi. Dotični gospod je namreč pravi unikum v svoji stroki. Prodajal je starim babnicam svetinje in škapulirje, »žegnane od papeža« in jih morda prodaja še sedaj — seveda po kronci. Tudi k spovedi in obhajilu gre vsak dan — seve, ako gre »kšeft« naprej. To mu pa nese — oziroma mu je neslo toliko, da si je postavil hišo in jo je — kar mu sicer radi privoščimo, tudi že popolnoma izplačal. Njegova hinavščina pa je vobče znana, dasiravno to ne ovira »Domoljuba«, da bi ne rohnal proti poštenim ljudem, ki slučajno ne občutijo potrebe, da bi šli — rakom žvižgat, ker se je — v Ljubljani slučajno ustanovila »Vzajemna zavarovalnica«. — Več zavarovalnih potovalcev.

— **Koncert „Glasbene Matice“** v nedeljo, dne 19. oktobra ob 5. uri popoldne v dvori »Mestnega doma« postal bo velenanimiv po sodelujočih umetnikih in po klasični vrednosti in lepoti točk vzporeda. Poleg slavnega umetnika Frana Ondříčka in koncertnega pianista Josipa Faměra bodeta sodelovala tudi izborna operna solista slovenskega gledališča, altistinja gđ. Marija Glivarec in baritonist gosp. Karol Král. Prva bo pela prekrasno romanco iz opere »Mignon« ter nekatere hrvatske pesmi, drugi pa bo pel efektne »prolog« iz Leoncavallove opere »Glumači« in Novakove slovaške narodne pesmi. Ondříček je koncertoval pred nekaj dnevi v Lincu z največjim uspehom. Listi priznavajo, da je v klasični interpretaciji in čustvenem igranju pač eden največjih goslarjev sveta! Te dni koncertuje tudi v Solnogradu, Inomostu in Celovcu v soboto večer v Beljaku, v nedeljo pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani, v ponedeljek pri »Glasbeni Matici« v Novem mestu, v torek v Trstu in v sredo v Reki. Dne 5. novembra pa z orkestrom na Dunaju.

— **Obč. zbor ruskega kruška.** Sinoči se je vršil tretji občni zbor ruskega kruška. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da se je učilo ruske slovnice in čitanja pozimi 30. poletja v posebnem kurzu 20 učencev in učenk. Zanimanje bo v bodoče še večje, ker se bodo vršili konverzačni večeri. Blagajnik je poročal, da šteje društvo 71 članov. Lani jih je bilo 41. Dohodki so znašali 175 K 28 vin, stroški 117 K 46 vin. Vse premoženje znaša 337 K 94 vin. in obligacij. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednikom gosp. dr. L. Jenko (z vsklikom), gospa Jul. Bartlova, gospa T. dr. Jenkova, gospa M. Govókarjeva, g. K. Schweiger, gosp. Fr. Smolej, g. L. Pahor, g. V. Vávruška in g. H. Sevar.

— **V izložbenem oknu Kleinmayr & Bambergove knjigotrudnice** je videti P. Žmitka portret, ki kaže g. Bamberga. Ta portret je najboljše slika g. Žmitka. Glava je energično modelirana in dobro risana. Tudi kompozicija je prav dobra in podobnost popolna. Barve bi bile morda boljše, ako bi bile živjše. Gosp. Žmitke očividno napreduje.

— **Slovenski arhitekt Jože Plečnik** priredi ves aranžmā prihodnje razstave dunajske »Secesije«. Slovenski arhitekt uživa na Dunaju največji ugled, želeli bi pa bilo, da se pokaže s svojimi deli tudi pred svojimi rojaki. Poleg Plečnika je na Dunaju veleugleden arhitekt tudi naš rojak g. Fabiani.

— **Trgatev v krškem okraju.** V tem tednu so pričeli s splošno trgatvijo. Grozdje je dobro dozorelo. Vinska letina bo v tem okraju kvantitativno in kvalitativno boljše od lanskega leta. Krčani, skrbite za prihod kupcev!

— **„Zveza slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Spodnje Štajersko“** bo imela v nedeljo, dne 26. oktobra t. l. ob 1. uri popoldne v dvorani gostilne g. Frana Hodnika v Žalcu glavno skupščino.

— **Mariborski častni občan.** Mariborski občinski svet je imenoval svojim častnim občanom bivšega deželnega poslanca in odbornika dr. Josipa Schmidererja.

— **Poštni defraudant Hroch prijet.** Graška policija je prijela višjega poštnega oficijala Frid. Hrocha, ki je po neveril na Dunaju 54.000 K. V Gradcu je živel pod imenom Rajmund Perzl ter je baš kupoval neko kavarno.

— **Razmere v goriški mestni bolnišnici** morajo biti res gorostasne, ker so jih morali vsi trije zdravniki, Pontani, Villat in Adlerstein opisati v listu »Popolo«. V tem dopisu prejmljejo ostro občinsko upravo. V občinskem svetu je podčeta obsodil tako »nepravilno« postopanje zdravnikov ter je napovedal preiskavo zoper nje.

— **Mestna rešilna postaja** posredovala je v pretečenem mesecu 42krat in sicer prepeljala je iz mesta v bolniške zavode in nasprotno 33 bolnikov, 7 poškodovancev; od tujih občin pa je prevzela v svrhu transporta s kolodvorov v bolniške zavode 2 poškodovanca.

— **Prijatelj iz zapora.** Včeraj popoldne je prišel k delavki v predilnici Jožefi Dolničarjevi neki mlad človek, kateri ji je pripovedoval, da je bil pri okr. sodišču skupaj zaprt z njenim bratrancom Jožefom Lotričem, kateri ga je naprosil, naj se oglasi pri njej in jo prosi, da mu da 6 K, da si bo mogel kaj jesti kupiti, ker je hrana v zaporu slaba. Dolničarjeva mu je res dala takoj 2 K in mu obljubila, da mu bode še 4 K danes zjutraj izročila. Danes zjutraj je dotičnik Dolničarjevo že čakal pri predilnici, in ko je dobil od nje še 4 K, je dejal, da nese iste bratranca. Dolničarjeva je to povedala vratarju in ta jo je opozoril, da je kakemu sleparju obsedela, na kar je šla k okrajnemu sodišču vprašat, če je kdo prinesel njenemu bratranecu denar. Ko je izvedela, da bratranec ni dobil nobenega denarja, je naznanila policiji, na kak način je bila ogoljufana. Policija je še v teku dopoldne aretovala postopača Franceta Mekindo, kateri je pripoznal, da je denar dobil od Dolničarjeve, pa pravi, da ga je dal nekemu delavcu, ki bi ga bil moral izročiti Jožefu Lotriču, kar pa seveda ni res.

— **Osla so klicali** danes ponoči na Karlovski cesti št. 3 veseljaki, ki so se vračali iz gostilne domov. Osel, ki se je sicer vsakokrat oglašil, kadar so ga še klicali in mu trkali na okno, se danes ponoči ni hotel oglasiti, vsled česar je neki veseljak menil, da je postal pametnejši, kakor njegovi klicatelji.

— **Medeno kljuko ukradel** je včeraj zvečer neznan tat pri Krejčevi hiši v Wolfvovih ulicah. To je sedaj četrti slučaj, da so bile pokradene kljuke pri večnih vratih.

— **Najdene in izgubljene reči.** Na Sv. Petra nasipu je našel šolski učenec Val. Lucin pod stopnicami ob bregu Ljubljanske revolver, s katerim se je 12. t. m. zjutraj ustrelil krojač Franc Penik. — Na poti od državnega kolodvora do Marije Terezijn ceste je bila izgubljena črna suknena jopica in neznano kje v mestu pa zelena denarnica z majhno svoto denarja. — V kamniškem vlaku je izgubila Marija Drole, posestnica v Špitaliču, denarnico, v kateri je imela 104 K.

— **V Hafnerjevi pivovarni** na Sv. Petra cesti bode v soboto zvečer ob 8. uri vojaški koncert.

* **Najnovejše novice.** Ex — jezuit grof Evgen Eszterhazy se je v soboto poročil v Londonu z markizo Reinac ter se izseli v Ameriko. — Profesor Seidl, znan iz Wolfve afere, je odložil profesuro. — Industrijska in obrtna razstava se priredi prihodnje leto na Južnem Tirolskem. — Nesreča na električni železnici. V Budimpešti so se splašeni konji zaleteli z vozom v električno železnico. Oje je predrlo nekega ključavničarja ter je takoj umrl. Voznik in neki policaj sta smrtno ranjena. — Marcónijev brezžični brzojav se upelje med Rimom in Buenos-Ayresom. Stroški so proračunjeni na 750.000 lir. — Obšodbe zagrebških izgredni-

k o v. Včeraj so bili obsojeni Franjo Zorko, Florijan Blaž in Juro Podgajski. Prva dva sta dobila po šest mesecev, zadnji pa eno leto ječe. — Zdravnik pri milijonarju. Ameriški milijonar Armour je sprejel avstrijskega profesorja dr. Adolfa Lorenca za svojega hišnega zdravnika na pet let, da mu zdravi hčerko. Plače mu je določil 300.000 mark. — Nov papež v red. Papež je ustanovil nov red, križec na rdečevilenem, modropisanem traku. Red dobijo jeruzalemski romarji. — Na 150 let ječe so obsodile turške oblasti Armenca Piera Aumeghiana, ko je na tujem pisal v liste zoper turško vlado.

* **Ubog župnik.** Župnik pri »Svetemu Jožefu« na Dunaju. Gall, je prosil vsako leto pri magistratu za prispevek k stroškom procesije. Splošno se je sodelo, da je župnik pravi revež. Sedaj je umrl in našli so blizu 200.000 K gotovine. V poroki je zapustil 50.000 K svoji »gospodinjci«, 20.000 K sobarici, 10.000 K neki sorodnici zadnje, svojim kaplanom po — 100 K, drugim večletnim služabnikom pa nič.

Društva.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** opozarja svoje p. n. člane, ki se hočejo udeležiti plesnih vaj, na drugi sestanek, ki se vrši v soboto dne 18. t. m. v društvenih prostorih »Narodnega doma«.

— **Združena strokovna društva ljubljanska** prirede žegnansko nedeljo dne 19. oktobra v steklenem salonu kazine vinsko trgateg, združeno s plesom.

— **Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov** občni zbor bo v Celju v »Nar. domu« dne 9. listopada ob 4. uri popoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. oktobra. V parlamentu se je koj danes začel vihar. Vlada je predložila poleg budžeta več zakonskih načrtov, tudi zakon, s katerim se civilna lista zviša za dva milijona kron. Čehi so vložili pet političnih nujnih predlogov, Malorusi tri, Stein pa interpelacijo zastran defraudacij v svetovaclavski posojilnici v Pragi. Finančni minister Böhm-Bawerk je pojasnil finančno stran proračuna. Potem je govoril ministrski predsednik Körber. Med njegovim govorom je prišlo do silnih viharjev. Ko je dejal, da je vlada Čehom ravno tako pravična kakor Nemcem, so Čehi in drugi Slovani burno ugovarjali. Körber pa je tudi rekel, da češki volilci ne odobravajo taktike svojih poslancev. Ta trditev je naletela na silen odpor. Grozeč Körberju s pestmi so Čehi planili proti njemu in tako razsajali, da ni bilo nič razumeti. Pacak je predlagal, naj se v prihodnji seji o Körberjevem govoru otvori debata. Ta predlog je bil sprejet. Pacak je rekel, da je Körberjev današnji govor položaj silno poostiril in je protestiral, da se Körber sili med volice in poslance. (Klici: Nesramnost! Perfidija!) Ob viharjem pritrdjevanju slovanskih strank je Pacak izjavil, da Čehi nemškega državnega jezika nikdar ne pripuste. (Viharni klici: Abzug Körber!)

Dunaj 16. oktobra. V proračunu za 1903 so naslednje postavke za Kranjsko: Za drž. cesto mej Suhorjem in Metliko 60.000 K, za cesto po sorški dolini od Podboršta do meje pri Petrovembrdu 26.500 K, za zagrebško drž. cesto pri Studencu Sv. Roku in Rodohovi vasi 15.600 K, za tlakovanje Dunajske ceste v Ljubljani 20.000 K, za preložitev drž. ceste pri Kandiji 21.000 K, za regulacijo Save 152.000 K, za sodno poslopje v Ljubljani 251.000 K, za uradno poslopje v Radovljici 11.000 K, za adaptacijo vojašnice v Novem mestu 6.000 K.

Dunaj 16. oktobra. Pravosodni minister Spens-Boden je podal demisijo. Spens je bolan.

Dunaj 16. oktobra. Sekcijski šef v poljedelskem ministrstvu je dobil red železne krone II. vrste, ministerialni svetnik Meisl pa je postal sekcijski šef.

Berolin 16. oktobra. Burski generali, ki so dospeli danes sem, ne bodo sprejeti v avdijenci pri cesarju.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 16. oktobra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.60
Skupni državni dolg v srebru	100.50
Avstrijska zlata renta	120.55
Avstrijska krona renta 4%	100.20
Ogrska zlata renta 4%	120.15
Ogrska krona renta 4%	97.60
Avstro-ogrsko bančne delnice	152.1
Kreditne delnice	678.70
London vista	259.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.92 1/2
80 mark	23.41
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	95.12 1/2
C. kr. cekini	11.32

Žitne cene v Budimpešti

dne 16. oktobra 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg K	7.25
" " april 1903	" "	7.23
Rž " oktober	" "	6.38
Koruzza " maj 1903	" "	5.40
Oves " oktober	" "	5.75

Efektiv.

5 vinarjev višje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. oktobra: Josip Kalan, čevljarjev sin, 7 mes., sv. Petra cesta št. 13 vnetje sopilnih organov. — Helena Dragar, želez. čuvaja vdova, 80 let, sv. Petra cesta št. 101, otrpnjenje srca. — Anton Rugel, kurilec, 85 let, Ravnikarjeve ulice št. 11, ostarelost.

Dne 13. oktobra: Terezija Marzulini, kavar: narjava žena, 64 let, sv. Jakoba trg št. 2, pljučnica. — Pavel Šventner, pečarjev sin, 2 mes., Gradaške ulice št. 16, črevesni katar. — Marija Kocmur, pekova hči, 1 1/2 mes., Pred igriščem št. 2, vnetje sopilnih organov.

Dne 14. oktobra: Anton Donaj, sprevočnik, 31 let, Študentovske ulice št. 11, jetikr.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 10.

Dr. pr. 1208.

V petek, 17. oktobra 1902.

Tretjič v sezoni:

Divji lovec.

Naroden igrokaz s petjem v treh dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Kapelnik H. Benisek. Režiser Ant. Verovšek.

Bagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester št. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava boče v nedeljo, 19. oktobra. „Pepelka“. Carobna bajka v šestih dejanjih s petjem in godbo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.2 m. Srednji letni tlak 736.0 mm.

Okt.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	8. zvečer	737.6	12.7	sl. jug	jasno	10 mm.
16.	7. zjutraj	735.6	12.8	brezvevtr.	dež	
	2. popol.	733.8	17.3	sr. jug	sk. oblak.	

Srednja včerašnja temperatura 13.7°, nor- male: 10.6°.

Zahvala.

Za nebrojne dokaze sočutja že mej boleznijo in ob smrti naše ljubljene so- proge, oziroma matere in tete, gospe

Terezije Marzolini

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo drage pokojnice k zadnjemu počitku in končno za krasne vence izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo in najprišč- nejšo zahvalo. (2532)

V Ljubljani, 15. oktobra 1902.

Globoko žalujoči ostali.

Priličen nakup.

Dva docela nova

(2512-3)

glasovirja

z železno ploščo, s petorno železno oporo, s petletnim jamstvom, se za zadnjo ceno 260 glđ. proti gotovini prodasta pri

Ferd. Dragatinu

uglašalcu glasovirjev

Ljubljana, Florijance ulice št. 42.

Gospodu lekarničarju

GABRIJELU PICCOLI

v Ljubljani.

Vaše železnate vino sem s prav dobrim uspehom vpo- rabljal pri neki gospi, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi določite še šest steklenic zgo- raj navedenega vina. Dr. L. Fürber c. kr. štabni zdravnik. V Gorici, 6. ju- nija 1901. 4 (1507-8)

Učenec

sprejme se takoj

(2527)

v kavarno Egia v Ljubljani.

Iščem

trgovskega pomočnika

veščega slovenskega in nemškega jezika, dobrega prodajalca pri manufakturnem blagu. Kompetenti, ki lahko takoj vst- pijo, imajo prednost. (2509-3)

Franco Varlec, trgovec, Brežice.

Naznanilo.

P. n.

Čast mi je s tem naznaniti Vam, da so tudi letos pri nas vinogradi krasni, t. j. jako rodovitni, in grozdje je zdravo. Jaz posedujem 10 oralov vinogradov in se nadejam, da pri- delam nekaj sto hektolitrov vina. — Zato Vam ponujam grozdje za pre- šanje ali pa že prešani mošt ter ga- rantiram za čistost in pristnost.

V slučaju potrebe se izvolite obrniti na mene. (2001-24)

Belježim z odličnim spoštovanjem

Franjo Kleščič

posestnik vinogradov

Jaska na Hrvatskem.

Radi šol še do nedelje, dne 19. oktobra 1902.

V Lattermannovem drevoredu.

Razstava velikanskega morskega kita

največje dojlke na svetu

21 metrov dolgega, 355 stotov težkega, vlovljenega na norveškem obrežju med Spicbergi in Medvedjim otokom dne 1. avgusta 1900. — **Prepariran je tako, da nima nobenega duha.**

Posebna razstava obsega 25 raznih morskih rib iz morske globočine.

Pojasnila o lovu morskega volka s harpunami in topovi se dajejo vedno.

Vstopnina 40 vin., vojaki in otroci 20 vin.

Otvorjeno vsak dan od devetih zjutraj do devetih zvečer.

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo. (2506-4)

Feliks Toman

kamnosečki mojster

Ljubljana, Resljeva cesta št. 30.

Največja zaloga izdelanih nagrobnih spomenikov

in najbogatejša izbira črnih

piramid, obeliskov in nagrobnih križev

od najlepšega švedskega granita in labradorja.

Lastni izdelek. * Najnižje cene. (2301-8)

Priznana najnatančnejše izdelovanje cerkveno umetnih in monumentalnih kamnoseških proizvodov.

Stavbena dela vsake vrste. Plošče za pohištvo od raznega marmorja.

Prosim, gg. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idočje sezije namenil sem razprodati svojo zalogo še ostalih koles, znamka „Styria“ in „Helical“ letošnjih modelov, pod lastno ceno. Dana je torej slehernemu najugodnejša prilika, pridobiti si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni.

Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine, kakor tudi za pneumatike.

Priporočam se z velespoštovanjem

(114-76)

Fran Čuden

trgovec in urar na Mestnem trgu.

Več urarskih pomočnikov in učenec

se sprejme takoj pri

(2510-3)

H. Suttner-ju, urarju v Kranju.

Gostilna v najem!

S 1. novembrom t. l. odda se pri pivovarni delniške družbe v Žalcu stara gostilna v trgu na zelo ugodnem prostoru z vso opravo v najem.

Ponudbe na delniško pivovarno v Žalcu. (2531)

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubao, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heh, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplica, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 26 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Lju- bno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heh, Marijine vane, Plzen, Bude- jovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po- popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Be- ljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selz- thal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novoga mesta in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljub- ljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika Mešani vlaki: Ob 8. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobra. (1)

Plačilni marker

sprejme se takoj

(2523)

v kavarno Egia v Ljubljani.

Katera poštna pomož. uradnica bi hotela zamenjati mesto?

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“. 2528

Komí

norimberške stroke se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe je nasloviti: Poštni predal 67, Ljubljana. (2451-5)

Mlad

trgovski pomočnik

izurjen v železniški stroki, želi svojo dosedanje službo premeniti.

Ponudbe naj se pošiljajo na uprav- ništvo „Slov. Naroda“. (2525-1)

Dve lepi sobi

kuhinja, kabinet, jedilna shramba, z upo- rabo kuhinje za pranje, se dá za novem- ber v najem.

Natančneje na Dunajski cesti št. 60. (2465-4)

Uradnik išče

meblovano sobo

s separatnim vhodom takoj ali s 1. no- vembrom t. l. (2460-8)

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“.

Mlad trgovski pomočnik

želi službo premeniti v kako tukaj- šnjo špecerijsko trgovino. (2530-1)

Naslov na upravnistvo „Slov. Nar.“.

Hiša

na Opekarski cesti v Ljubljani, s precejšnjim zemljiščem, ležeča ob cesti, pripravna za gostilno ali prodajalno, se proda iz proste roke. (2529-1)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Stenografa

sprejme takoj v svojo pisarno

dr. Matej Pretner

odvetnik v Trstu (2520-2)

Via Cassa di Risparmio št. 7.

Najizbornejše namizno

surovo maslo

kilo po K 2.80 in

novi cvetlični med

v steklenicah po 1/4, 1/2 in 1/1 kilo se dobiva pri

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti glavne pošte. (415-201)

Ne skisanim filistrom

ampak

prijateljem humorja

priporočamo

„Navihance“

spisal

Rado Murnik.

Velika 8.

Str. 229.

Vsebina:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisljano zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata žužamaža. — Čačkočkar pa Križ- kraž. — Peklenki napredek. — Zavozlan roman. (1832-32)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.